

МКД "СВЕТИ КИРИЛ И МЕТОДИЈ" од Крањ - Словенија
Цеста 1. Маја 5 - 4000 Крањ - Словенија -
Тел / Факс: 04 2326 969

НАШЕ СОНЦЕ

Беснееја на македонската земја разни господари. Срби, Турци, Грци, Бугари... Тогаш од македонската земја сите тие береа. До денеска само на еден правото не го признаа. Правото на Македонецот да ја ора својата земја и единствено тој да го бере плодот на својата нива. Стариот господар на таа земја, правото на големиот македонски дух - не беше признат. Историјата на човештвото е полно со неправди ... Македонија се престори во пепелиште... (1938)

Антон Попов

Автори на весникот се: Билјана Миленкова, Мирче Младенов, Златко Ангелов, Зеќирија Шаиноски, проф. др. Драги Стефанија, Наум Таштаноски, Зоран Продански и Атанас Продански. Стручна помош м.г. Илија Димитриевски, Атанас Продански и Билјана Миленкова.

МКД "Свети Кирил и Методиј" од Крањ, Цеста 1. Мај 5 - Крањ, Тел.: 064 326 969, Број 4

Христово воскресение

“Велигден” 2000

Македонските православни верници кои живеат во Р.Словенија, Христовото воскресение во јубилејната 2000 година го прославија свеќано во: Крањ, Изола и Марибор. Во Крањ започна со полноќница и во неделата со утринсакта литургија, и на двете служби имаше околу 150 верници. Само за илустрација ќе наведем

потребн и ниту поп, ниту учител. Видејќи сум бил многу пати сведок и очевидец и на културните манифестации и собири и овде посетата е еднаква како во црквите. За вакви активности единственоне заостанува Крањ и околината. Како доказ ќе неаведам од пет осветувања на куќи-станови, четири беа во Крањ и едно во Камник.

дека од Љубљана дојада само двајца верници, а од Јесенице не повеќе од 10 верници. Истиот ден во Изола МКД “Кочо Рацин” Копер Обала, организираше “Велигденски Пикник”, а присуствуваа блузу 1000 Македонци, а од нив во црквата “Свети Рок” која беше одалечена едн километар од пикнокот, на вечерната литургија за жал беа присутни одвај 30 верници. Вториот ден на Велигден имавме литургија во Марибор, во новата прекрасна и доста голема црква, “Марије, Матере Цркве”.

Присуствуваа 50 веници, заедно со нас од Крањ. Мислам дека овие податоци за верска прослава и тоа јубилејна 2000, е доволно да се погледаме до каде сме со нашата православна вера. А ако има прилика да се организира некоја прослава или забава, каде не заостанува јадење, пиеење и музика, нас не има најголема масовност. Од оваа слика се гледа дека на нас Македонците не ни е

Отецет Душко престојуваше 7 дена во Крањ, ни бешена располагање на сите, колку беше искористен тоа јас го знам. Според горе неведениот преглед во Изола и Марибор, следната година не ја заслужуваат оваа привилегија. Во овие места најважна е музиката, пиеењето и играањето, им предкагам на МКД и понатаму на македонските православни верници им ја исполнуваат оваа желба. Во името на Црковниор одбор им се заблагадарувама на сите словенечки свештеници кои ни позајмија прекрасните божиј хранови. Благодарни сме на госпоѓица Нина и Авиоимпекс д.о.о. За повратната возанакарта на свештеникот.

АТАНАС ПРОДАНСКИ

“ДАЛИ Е ДОВОЛНО ДА РЕЧАМ ДЕКА СУМ МАКЕДОНЕЦ?”

Драги мои врсници, сите кои потекнувате од Македонија, Ве прашувам, дали некогаш се прашувате од каде ви се корените? Што воопшто знаете за вашите корени, односно за вашето потекло и мислите ли дека е доволно да речам дека сум Македонец, односно моји стараша со из Македоније! Нели смешно е? Ако не и жалосно! Тоа

Македонската нација е една од најстарите на Балканов, Македонската држава нема никава врска нити со Бугарија, Грција или Србија. Туку Македонците се нација и народ кои имаат своја богата култура, јазик, писменост, се земја каде што многу држави земаат и после преработуваат за да го придобијат за свое. Мислам дека кога

значи дека ништо не знаеме за нашата вера и за нашта прва - татковина, историја, јазик, култура, по што мислите да се разликуваме ако не е јазикот, културата, обичаите, носиите, своите симболи и друго. Мислите ли да се претворуваме во она што не сме, запеј една песна од срце и речи декаа Триглав е твој симбол или Блетското Езеро, а не Охридското Езеро и многу други природни убавини. Земи си ги за свои, ќе видиш дали тоа мораш да го криеш, зошто твојот врсник Словенски ќе ти се смее со право, зошто твоето ако не знаеш да го чуваш и цениш, туѓото уште потешко ќе го сакаш.

Јас Ве прашувам затоа што знам да пишувам кирилица, да зборувам македонски, ја читам историјата на нашите древни Македонци и поновата историја на македонскиот народ. Досега сум прочитал и литературни дела од истакнати македонски поети. На интернет се допишувам со другари и пријатели од Македонија, со некои поети и историчари од Македонија, а воедно тоа го чинам и со странски научници каде читам дека

сите ќе почните да читате разна македонска литература, многу побрзо ќе се осознаете и се ќе прифатите што е македонско. Во иднина ќе бидете способи прво самите себе да се браните, да го браните вашиот почитуван бит и идентитет, вашите корен, и вашта прва татковина што се уште мисли на вас, а вас Ви останува и Вие малку да мислите на неа. Не се срамете да кажете дека сте Македонци, бидјќи Македонија е голема, а за да биде поголема има уште два-три дела - тоа нека ви го објаснат вашите предци. Благодарна за разбирањето.

ЗОРАН ПРОДАНСКИ

Интервју:

М-р ТРАЈЧЕ АНДОНОВ ПРЕТСЕДАТЕЛ НА МАКЕДОНСКАТА ПРАВОСЛАВНА ЗЕДНИЦА "СВЕТИ КЛИМЕНТ ОХРИДСКИ, ЗА Р. СЛОВЕНИЈА

Господине м-р Андонов вие бевте еден од првите основачи на МКД во Р. Словенија, а воедно бевте и прв претседател на "Сојузот на МКД", тогаш како ја гледавте работата на црковната заедница?

Организацијата на Македонците во Словенија започна од 1963 година. Кога после земјотресот голем број на студенти од Македонија беа принудени своите студии да ги продолжат во Љубљана. Така во 1964 година, беше основан клубот на македонските студенти, а во 1974 година со голем понос и елан ја одбележавме десет годишнината од постоењето на нашиот клуб, нашиот клуб беше преполн со големи активности. Но за жал организацијата на нашите студенти почна да опаѓа, причината беше едноставна поради опаѓањето на бројот на студентите од Македонија. Секако ќе кажам дека поранешните активисти, организираа прослава за празникот 11 Октомври, активност што сатана и до денес е традиција во Љубљана. Но сепак ќе наведем дека по распаѓањето на СФРЈ кај Македонците се јави потреба од нивно покративно заедничко зближување, зошто нас не имаше на сите страни растурени низ цела Словенија. Така ние повеќето интелектуалци и активист се собравме со цел сите Македонци да се зближиме, на културен план. Идејата ни беше да основаме МКД во Љубљана. Така на 18.1.1992 година, во просториите на Љубљанската опера, беше формирано МКД "Македонија". Беше донесена иницијатива претседателството да го сочинуваат и претставници од сите места во Словенија кезде што има најмногу Македонци. И за наша среќа во претседателството земаа учество луѓе кои имаа намера да се организираат политички. На смосто основачко собрание беше предложен и црковен одбор. Исто така и јас сам зедов учество, и како претседател на КД ги извршивме сите потребни припреми за основање на "Црковна заедница" и за две години бевме регистрирани законски и регуларно од вледините организации за верски прашава на Р. Словенија. После законските регистрација на друштвата во 1992 година се покажа потреба од нивно заедничко обединување во "Заедница на МКД" за Словенија, а ведно во Сојузот на претседателството свој удел имаше и Православната Македонска црковна заедница. И како претседател на Сојузот на МКД земав учество во организациските активности и на Црковната заедница. Но кога имаше причина или повод секогаш за некои слабости во работењето јавно ги искажував и барав алтернатива да се острнат таквите слабости.

Господине м-р Андонов како претседател на Црковната заедница мислите ли нешто да промените во самото работење на црквата или останувате на досегашните активности?

Досега многу ме познатоа колку е направено и колку може да се направи на оваја плана, но сепак ние ќе се ободиме што е можно повеќе да ги мобилизираме и активираме сите македонци за да можеме заеднички да ја реализираме нашата програмска определба. Ќе ги користиме сите македонски собири пошироко да ја објасниме потребата од културно и црковно организирање, се надевам дека на сите Македонци ќе им биде најголема желаба во животот во наредните години да изградиме сопствен црковен и спортски центар во Словенија.

Господине м-р Андонов: Денес многу МКД за прослава ги зедоа доста верски празници, па не интересира како во иднина ќе гледа на ова МПЦЗ?

Како се организираа МКД, така и добива да бидат и организатори на верски празници, бидејќи целта ни беше многу важна да ги зближиме растурените македонци како на културен така и на верски палан. Така претседателите на КД и луѓето од црковната заедница на ова прашање во почетокот малку му обрнаа внимание, дали тоа беше намерно или пак случајно не знам, но сепак некои КД на некој начин успеаа да си ги присвојат големите верски празници како празници на своите друштва. И денес кај некои КД е присутна некава нервоза, но сепак се надеваме дека во иднина овие празници заедно ќе ги прославуваме со Црковната заедница. Како претседател на Црковната заедница немам намера да ги делам луѓето, но сепак би било редно и правилно во прославата на празниците и ние да имаме свој збор за да можеме да ги поставиме темелите на нашта организација и на црковниот живот ов Р. Словенија. Мислам дека заеднички би далувале поактивно и по организирано.

Господине претседателе: МПЦЗ во почетокот имаше свој свештеник, кои беа причините тој што за кратко време се врати назад во Македонија?

За доаѓањето на свештеникот како претседател бев делумно известуван за сите проблеми што се соочуваше Црковната заедница. Но по мое мислење не беа доволно направени услови за негов степен

престој. Како прво свештеникот немаше стан, простор, а посебно нашите луѓе не беа доволно ни организирани ни информирани целосно. И затоа свештеникот не можеше да го оправда својот престој во Словенија.

Господине претседателе: МПЦЗ со години наназад носи двапати годишно свештеник од Македонија и тоа само за Божиќ и Велигден, а посетата е од година на година се помала и помала, што треба да се стори да ги мотивирате сите верници барем за овие празници да бидат поактивни во овај поглед?

Веќе од 1993 година со помош на активисти од Крањ достоинствено се прославуваат Божиќ и Велигден со наш свештеник кој доаѓа од Македонија. Но за

жал заедницата се сведуваше само на мал број на активисти од Крањ и еден човек од Јесенице. Додека пак Љубљанското, Целското, Мариборското и другите друштва не покажаа никаков интерес за поамсовно црковно организирање. Сега не потребно да се бара виновникот? Но како претседател на МПЦЗ ќе вложам големи напори во иднина овие слабости да се острнат и од сите МКД ќе барам што е можно повеќе да соработуваме како на културен така и на верски палн. А од Сјузот ќе барам поголема соработка, бидејќи и како основачи имаме право да кандидираме во некој мандат свој претседател. Оти Сојузот не само на МКД, туку и припаѓа и на МПЦЗ.

Господине претседателе Ви благодараме за вашите исцрпни одговори.

ДОПОЛНИТЕЛНАТА НАСТАВА НА МАКЕДОНСКИ ВО Р. СЛОВЕНИЈА

Иа 27.2.2000 година во Крањ по повод завршувањето на првото полугодие од дополнителната настава во учебната 1999/2000 година, во Домаот на културата "Стражишче" беше одржана пригодна програма со учениците Македонци кои редвно ја посетуваат наставата. Ова беше уште една прилика, нашите сонародници кои живеат во Р. Словенија да се сретнат и да се зближат.

Уште една можност нашите најмлади Македончиња повеќе да се запознат меѓу себе. Присутните гости и родители ги поздрави претседателот на МКД "Свети Кирил и Методиј" од Крањ г. Атанас Продански и им посака пријатни мигови со програмата на учениците, а ученичката Ирена Јовева од Јесенице во име на сите

ученици ги поздрави гостите меѓу кои и д-р Крсте Димитроски, претседател на "Заедницата на македонските културни друштва" од Р. Словенија, претседателот на македонската православна црква "Свети Климент Охридски" за Словенија, м-р Трајче Андонов како и претседателите на МКД од Јесенице, Крањ и

Љубљана. Потоа ученици од овие места пред своите родители и гости се претставија со песни и рецитации од македонски автори. Учениците од Крањ се претставија со три едночинки. На крајот од програмата најмладите фолкористи при МКД "Свети Кирил и Методиј" од Крањ настапија со сплет на македонски игри и песни.

Потоа учениците беа поздравени и пофалени за

постигнатите резултати во дополнителната настава на македонски јазик, од претседателот на "Заедницата на МКД" за Словенија дипломираниот инженер д-р Крсте Димитроски кој зборуваше за значењето на македонското училиште и неговата улога за афирмација на македонскиот јазик и култура во дијаспората.

Зекирија Шаиноски

Интервију со г. Д-р Крсте Димитровски

1. Кога и зошто сте дојдени во Словенија?

Во Словенија сум дојден во септември 1968 година да студирам текстилна технологија.

2. Како се чувствувате тогаш како туѓинец?

Тогаш не се чувствував како туѓинец, тогаш бевме една држава. Ние Македонците важиме за доста прилагодливи, јаз се бројам меѓу посебно прилагодливите, така да не ми сметаше.

3. И поради која причина останавте?

Па повеќе причини. Не беше само една пресудна. Меѓу другото, се ако здружиме во една, можност за продолжување на начин на живеење кој мене ме интересира, работното место, професионалната работа што ти одговара, брачен статус и така натаму.

4. Од кога сте член на македонското друштво во Љубљана?

Од почеток на љубљанското друштво кое беше установно собрание на 18.1.1992 година. А пред тоа како студенти имавме студентско друштво на студентите од Македонија.

5. Што мислите на кој начин може да си придобиеме нови членови во македонските друштва во Словенија?

Па поголем број на членови не може да очекуваме. За нас ќе биде голем успех нашите потомци да бидат членови на друштвата и јасно друштвата се така формирани од доста отворен тип, сите тие кои се љубители на македонската култура која се негува во тие друштва, може секако да се вчленат иако не се Македонци. Но реално гледано не може да се очекува голем број на тие. За нас ќе биде најголем успех ако успееме првата и втората генерација на нашите потомци во Словенија да останат. А кој не се чувствува како Македонец, нема ни потреба да биде член. Друштвото го формираат луѓе кои чувствуваа потреба за здружување и кои чувствуваат потреба по здружување од каде потекнуваат.

6. Како, како председател на заедницата на друштвата гледате на работата на друштвата во Словенија?

Друштвата се формирани на различни крајеви и имаат различна поведба. Секое друштво има некои свои многу добри и оригинални работи. Затоа некое општо споредување не може да постои. Општо речено е само тоа дека од прилика бројот на активните членови останува исти или се намалува, макар да активностите на друштвата посебно ги изведуваат се зголемуваат. И тоа не може да оди во недоглед бидејќи се паѓа на грбот на истите луѓе и тоа е тешко изведливо.

7. Како во Цеље, Крањ, Марибор и во Љубљана има дополнителна настава на македонски јазик.

И како во сите други градови и тука има проблеми со

бројот на учениците. Што треба тука да се направи за да го зголемиме тој број?

Јас мислам дека единственото што се може да се направи е со личен авторитет или убедување на тие родители што имаат деца кои би можеле да ја посетуваат таа настава да дојде до зголемување на тој број инаку мислам дека друштвата и заедницата направиле практично се што може, ја осигураа, човечки, финансиски средства тоа да се изведува. Што значи, децата се таму кај што постојат од таква возраст која е примерна за посетување на таков тип на настава на нивните родители е да им се убеди дека тоа ако сакат имат можност да го сторат, единствено тоа е уште што може да се направи од страната на друштвата, клубовите и на заедницата. Јас мислам дека таа работа е работа на родителите, практично друштвата и заедницата прават услови уопшто да постои таа можност а, ако тие не сакаат нема причина таквата настава да постои. А посебен проблем е посетување на таа настава во Љубљана. Тука е поголема територија, децата живеат на порастресени локации, на родителите сигурно им представува тешкотиа да ги возат на местото каде се изведува наставата, а од друга страна Љубљана е центар на Словенија и дава можност посебно на повозрасните да сезанимаваат и со други интересни активности кои се на децата сами од поголема корист, моментално. Некои на пример тренираат некои спортски дисциплини, некои се занимаваат со некој друг начин на култура и повеќе од две три а исто така во училиштата исто ги тераат да се активни, така да тоа е исто големо обременување за младите.

8. Како претседател на заедницата може да ни кажете зошто е потребна таа заедница на македонските друштва, што може да им помогне на друштвата и дали сите друштва мислат дека е потребна ?

Основна задача на заедницата е да биде сервис на друштвата. Сервис на друштвата во однос кога се контактира со претставници било од република Словенија, било од република Македонија на државно ниво. Јас мислам дека втора задача е да ги координира активностите на одредените друштва да не доаѓа до подвојување на еден исти ден повеќе приредби, посебно тоа значи и да се дополнуваат и да води грижа, на некој начин да ги организира тие малобројни активности кои се од заеднички интерес, а тоа се меѓу другото и дополнителната настава. Друго е пријавување на културни пројекти на министерства, јавување на конкурси кои ги распишуваат одредени министерства за такви дејности така да заедницата практично настапува во име на сите друштва. Што е тука од корист на друштвата, многу друштва заради кадровски или други проблеми немаат можност да ги припремаат пројектите. Сакам да кажам дека заедницата никако не е некое тело кое би диригирало, водило.

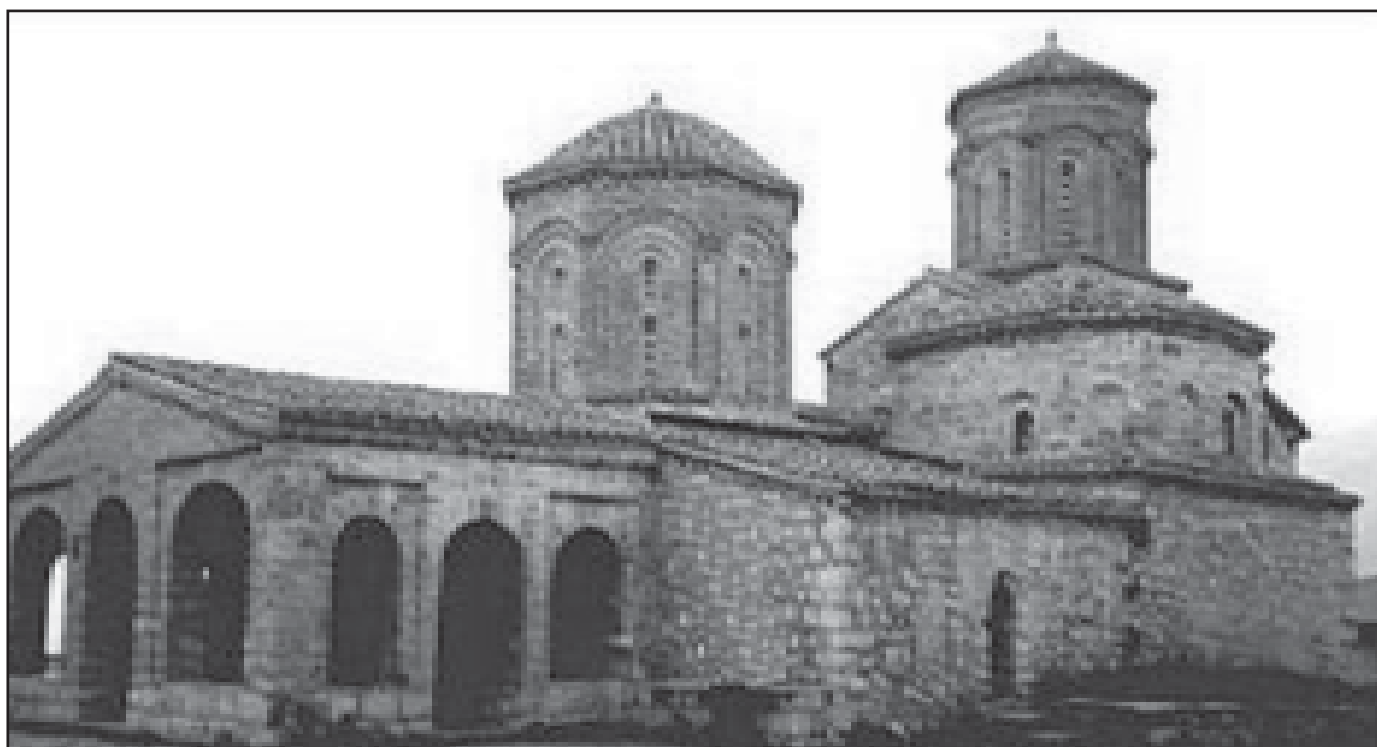
9. Дали имате некој совет за младите или за постарите Македонци во Словенија?

Советот и на двете е исти и се надврзува на тоа како да се зголеми членството. Старите што повеќе да издржат, младите што побрзу да се вклучат. И да од прилика само на тој начин, ако слушат младите ќе имаме ние перспектива да знаеме да им го пренесеме и после да ни помогнат, бидејќи се останува повеќе на исти луѓе, работата треба да се расподели на повеќе луѓе и знаете дека во оквир на Љубљанското друштво имаме младинска секција и сакаме сите студенти не само од Љубљана туку и од други места да се здружуваат. .

Билјана Петрова

КАКО ИЗГЛЕДАШЕ ВЕЛИГДЕНСКА ПОЛНОЌНИЦА ВО КРАЊ

За првпат во Крањ во саботата на 29. 4. 2000 се одржа полноќница во црквата "Света Марија Роженвенска". Во 22 часот ја отворивме црквата, беа поставени столовите полни со свеќи, календари, темјан, крстиња и други црквени реквизити што ги донесе отецот Душко Продански, а од другата страна беа припремени свеќниците, кеде се палат за здравје. Почнаа полека да се собираат македонските православни верници, некои сами, некои со децата, а иста со иста желба и цел да го видат и доживеат

Христовото воскресение. Точно во 23 часот Вучковски Горѓи со запелена свеќа, отецот Душко со Евангелието дигнато во висината до очите, а по него верниците ги запчнаа трите круга како што е запишано во Евангелието. А потоа се разлеа гласот на отецот придружен од Ангелите во песната "Твоето воскресение, Христе Спасителу, ангелите го воспеваат на небесата, и нас на земјата удостојне со чисто срце Тебе да те славиме. Да воскресне Бог, и да се растураат Негивите непријатели, и да бегаат од Неговото лице оние што не го сакаат. Како што исчезнува чадот - да изченат, као што се топи восокот од лицето на огинот. Така да исчезнат грешниците од лицето Божјо, а перведниците да се развеселат. Овај ден го создаде Господ, да се зарадуваме и веселиме во Него. Слава на Оца и Сина И Светиот Дух, сега и секогаш и во вечни векови, Амин.

"Христос воскресе из мртвих смртнју смрттоправ и суштим. Во гробјех живот даровал."

"Хрисрос воскресна од мртвите и со смртта смртта, ја победи, а на тие во гробовите живот им даде.

АТАНАС ПРОДАНСКИ

АКТИВНОСТИ НА МКД "СВЕТИ КИРИЛ И МЕТОДИЈ" од Крањ, Р. Словенија

АФИРМАЦИЈА НА МАКЕДОНСКАТА КУЛТУРА И ЈАЗИК

Во Р. Словенија живее и работи околу 7000 Македонци, организирани во "Сојуз на Македонски културни друштва" составени од 8 друштва., со седиште у Љубљана. Сите тие активно работат за афирмација на македонскиот јазик и култура, не само во Словенија туку и надвор од неа.

Сепак, како најактивно ќе го спомнеме МКД "Свети Кирил и Методиј" од Крањ, кое денес во Словенија, поради својата програмска определба ужива најголем авторитет од друштвата од другите националности. Нивната програма опфаќа културни дејности за зачувување на се што е македонско.

Во склопот на МКД "Свети Кирил и Методиј" од Крањ активно работи и училиштето за дополнителна настава на македонски јазик и национална култура на Македонија, со најголем број ученици во споредбата со другите слични училишта во Словенија. Во друштвото активно работат и: фолклорната, пејачката, рецитаторската, драмската, новинарската и спортската секција. Секоја година традиционално, со богата културно- уметничка програма се слави "Света Василица", со присуство на нашинци не само од Словенија, туку и од Австрија и од Италија. На 24-ти мај, на патрониот празник на друштвото, се одржува културната манифестација "Недела во Чест на Сесловенските просветители Свети Кирил и Методиј", проследена со богата културно - уметничка програма. Тогаш се одржува и редовното годишнје собрание, квизот во кој учествуваат децата од дополнителните училишта "Колку ја познаваме нашата татковина Република Македонија", а се претставуваат и другите активности на секциите на друштвото. Се организираат изложби на слики од македонски академски сликари, од Р. Македонија и од дијаспората, а се одржува и предаванје за

животот на Свети Кирил и Методиј, кое го држат истакнати професори слависти на Љубљанскиот универзитет. На 26 јуни МКД "Свети Кирил и Методиј" ќе биде организатор на најмасовната манифестацијата во Словенија, "Етно - Фолк Фестивал" во Крањ. Тој ќе одржува веќе две години, а од словенечките етнологзи и критичари добива највисоки оценки за

својот врвен квалитет. Годинава на овој фестивал ќе земат учество 14 културно уметнички друштва од Словенија, Македонија, Југославија и едно македонско друштво од Пула- Хрватска. Овој фестивал има огромно значење не само за македонските културни друштва во Словенија, туку и за сите македонци кои живеат

во дијаспората. Ова е уште еден пример за тоа како се негува и афирмира македонската култура, јазик и уште еден доказ дека македонскиот народ е добар организатор на културни манифестации не само во татковината, туку и во дијаспората.

Зекирија Шаиновски и Атанас Продански

ДЕНОВИ НА МАКЕДОНСКАТА КУЛТУРА ВО Р. СЛОВЕНИЈА – КРАЊ

На 19. 5. 2000 г. во Крањ, во организација на Македонско културно друштво “Свети Кирил и Методиј” од Крањ, традиционално – по осми пат – започна манифестацијата “Денови во чест на Светите браќа Кирил и Методиј”.

Оваа манифестација започна во “Домот на културата” во Стражишче – Крањ. Честта да ја отворат им припадна на членовите на рецитаторската секција при МКД “Свети Кирил и Методиј” со изведба на

рециталот, посветен на Светите браќа. Во продолжение на програмата следувахе настапот на учениците – Македонци од Крањ, кои редовно ја посетуваат дополнителната настава на македонски јазик во Р. Словенија. Тие настапија со културно-уметничка програма:

рецитираа песни од македонски автори, изведоа едночинка и настапија со македонски народни песни. Програмата продолжи со квиз-натпреварот на тема “Колку ја познаваме нашата татковина – Р. Македонија”. Учество зедеа најдобрите ученици – Македонци од сите градови во Р. Словенија, каде што се изведува дополнителната настава. Оваа година првото место го освоија нашите сонародници од Јесенице.

Првиот дел од културната програма го крунисаа членовите на фолклорната секција при МКД “Свети Кирил и Методиј” од Крањ со

сплетот на македонски песни и игри.

Потоа, членовите на друштвото одржаа редовно годишно собрание, а воедно и петто изборно собрание. Претседателот на друштвото, господинот

Атанас Продански, поднесе извештај за работата на друштвото за периодот 1998/2000 г. Понатаму следеше изборот на нови членови на Управниот одбор на друштвото, а за претседател на МКД “Свети Кирил и Методиј” по трет пат едногласно беше избран господинот Атанас Продански.

Во преполната сала во домот присуствуваа и повеќето истакнати културни и политички работници, меѓу кои привремен вршител на работите во Амбасадата на Р. Македонија во Словенија, господинот м-р Трајче Илиевски со сопругата, госпоѓа Аленка Таштаноска, државна секретарка во Министерството за образование на Р. Словенија, претседателот на “Сојузот на МКД во Р. Словенија”, д-р Крсте Димитровски, претседателот на МПЦЗ “Свети Климент Охридски” за Словенија, м-р Трајче Андонов, како и претседатели на македонски културни друштва од Словенија.

Културната програма продолжи со отварање на ликовна изложба од истакнатиот македонски ликовен уметник, господинот Саве Стефаноски. Изложбата ја отвори претставникот од Амбасадата на Р. Македонија во Словенија, господинот м-р Трајче Илиевски. Критички осврт за изложените сликарски и уметнички дела поднесе госпоѓа Маруша Августин, истакната ликовна критичарка во Р. Словенија и директорка на Народниот музеј во Тржич. Оваа вечер ја круниса членовите на вокално-инструменталниот состав “Струни” од Љубљана, кои изведоа неколку староградски македонски песни.

Во недела, на 21. 5. 2000 г., на спортскиот полигон на ОУ “Луцијан Сељак” – Крањ, беше организиран турнир во мал фудбал. Учество зедеа

над 10 екипи од сите народности во Р. Словенија. Првото место го освои екипата КД Брдо, второ место КО ЈЕ НАСЛЕДЊИ, трето е МАК а четврто МКД "Св. Кирил и Методиј" од Крањ. Во играта на изведување на пенали најуспешен беше Даниел Вионов. За сите присутни и за нивната услуга во јадење и пиеење се грижеа како и секогаш членовите на МКД "Св. Кирил и Методиј" од Крањ.

Во понеделникот, на 22. 5. 2000 г., д-р Катерина Велјановска, професорка по македонски јазик и книжевност на Филозофскиот факултет во Љубљана, во Домот на културата во Стражишче одржа предавање на тема "Влијанието на туѓите зборови во македонскиот литературен јазик". По предавањето беа поставувани многу прашања од областа на темата на предавањето и општо за македонскиот јазик.

Во среда, на 24. 5. 2000 г., беше организиран турнир во шах од отворен тип, а учествуваа над 40 шахисти. Тоа е факт што покажува дека овој турнир од година до година е побогат и се повеќе љубители на оваа древна игра доаѓаат и од други народности што живеат и работат во Р. Словенија.

Во сабота, на 27. 5. 2000 г., во Домот на културата во Стражишче - Крањ се одржа "Фолклорна вечер", која што воедно претставуваше и заклучна вечер на оваа голема културна манифестација. Настапија членовите на фолклорната секција при МКД "Свети Кирил и Методиј" од Крањ, членовите при МКД "Илинден" од Јесенице, фолклорната секција при МКД "Билјана" од Марибор, како и членовите од Српското културно друштво "Вук Карахиќ" од Радовлјица. Сите овие друштва се претставија со песни и игри од своите поднебја. По настапот следувааше дружење

со песна и игра - уште една можност за заедничко зближување, другарување и спријателување.

Инаку, целата недела беше пратена и од словенечките медији. Оваа манифестација претставува голема афирмација на македонската култура не само во Словенија туку и надвор од границите на земјата.

Зекирија Шаиноски и Атанас Продански

ИЗВЕШТАЈ ЗА РАБОТАТА НА МКД "СВЕТИ КИРИЛ И МЕТОДИЈ" - КРАЊ 1998/2000 година.

МКД "Свети Кирил и Методиј" последниве две години, работеше по статутот донесен од пред 8 осум години. Редовно водеше грижа за своите членови и симпатизери, за сочувување на македонскиот јазик и култура, за зачувување на својот идентитет, и да го пренесат на своите потомци. Да бидат мост за зближување на двата народа, како на културен и научен палан, така и на економски палн. Да бидам поконкретен, имаме три видови на активности, а тоа се: 5. редовни проекти, од нив се два проекта целогодишна активност, а останатите три се планирани на точни датуми да се реализират. Сега накратко да ви ги образложам нашиве проекти:

- првиот проект е традиционален е наречен "Мајски денови посветени на сесловенските просветители Свети Кирил и Методиј, проект кој има свој активност цела седмица.

- редовно собрание или секоја втора година изборно собрание, каратка КП со челновите на рецитаторската, драмската, пејачката и фолкорната секција:

- квиз натпревар на учениците кои ја посетуваат дополнителната настава на македонски јазик на тема: Колку ја познаваме нашта татковина Р. Македонија, а учество земаат учниците од сите места во Р. Словенија кои ја посетуваат

дополнителната настава на македонски јазик. Малдите фолкористи го заклучуваат овај дел од програмата.

- истиот ден е приредена изложба на македонски академик уметник, сликар или график од Македонија или од дијаспората, а некој пат и од Словенија. (само да потсетам 1998 од Битола, 1999 од Загреб) што понатаму селдува кратка музичка програма, а воедно и критички осварт за изложените експонати и ликовни трудови.

Неделата е предвидена за спортски активности, односно отворен турнир во мал фудбал, што фактички ние ја отвораме сезоната во Крај и оклината, Турнирот од година на година е се поголем, така што минатата година се играше два дена. Нашите членови покрај организацијата се грижат и за поголема услуга на гостите, услуга за јадење и пиење скоро од сите видови печења и пијења;

Понеделникот или вторникот е предвиден за предавање од универзитетски професор на тема јазикот, писменоста или живот и дело за Свети Кирил и Методиј

Среда, шаховски турнир од отворен тип, кој од година на година е се помасовен, учествуваат над 40 шахисти;

Петок, заклучна вечер, започнува со фолкорен концерт на три македонски фолкорни секции исто така земаат настап и фолкорни секции од другите националности српска, бошњачка, како и една Словенечка секција.

Во случјан на повеќе пријавени екипи на фудбалскиот турнир или слабо вереме исто така е предвиден уште еден ден за доигрување .

- Втор проект од нашава програма кој започна минатата година на 25.6. е фестивалот "Етно-Фолк" Крај, минатата година бевме за првпат организатори, а учество зедаа 11 КД, односно 15 фолкорни секции или 270 учесници. "Етно - Фолк" е проект каде положивме испит на зрелост, маладост, култура, овај проект бара многу материјални стрества, голема припрема и подготовки голема одговорност за организаторот. Проект кој овозможува сите национални мањини да покажат пред Словенската јавност дека на работа, во школите и разни институции дека сме еднакви, дека сме на пат да го задржиме своето во душата и во сецето . Да го сочуваме нашиот бит и идентитет.

Третиот проект е одењето во Македонија, при крајот на месец јули оваа година, учеството на фестивалот " Илнденски денови " Битола 2000. Понатаму е предвиден настап на нашата фолкорна секција настапа во Охрид, настап на "Скопско лето " и посета на некои други места во Македонија по втор пат.

- Понатаму во нашта програме седува веќе традиционално прослава на еден од поголемите православни празници тоа е Голема Света Богородица по осми пат , каде организираме пикник редовно осум години , а во Шковја Лока по четврти пат, а присуството е доста масовно.

- Традиционален дочек на Православна Нова година, со доведена естрадна музика од Македонија, а присуството е доста масовно, бројката достигнува

до 700 гости. Проследна со КУП и до нашите секции кои работаат во склопт на нашето друштво.

Но нашто друштво има и редовни активности во текот на целата календарска година. Вежби со членовите на фолкорната секција, всушност обезбедување на сите потребни стрества и услови за нормална работа на фолкорната секција. За работата и сите активности да бидат успешно реализирани се потребни доста големи материјални стрества, што скоро на сите ви се познати.

- Редовна задача и активност на нашето МКД е поттикнување и мотивирање на родителите и младите да го посетуваат училиштето за дополнителна настава на македонски јазик и национална култура на Македонија. Македонското училиште работи активно и со најголем број на ученици за разлика од сите места во Словенија. Четири години во склопт на македонското училиште работаат и слободните ученички активности како што се: рецитаторската, драмската и новинарската секција. Потсетете се дека во Крај започна првиот македонски час, Ве молам не дозволите вашите деца се потопат во туѓа асимилација и да ги забораваат не само својот идентитет, туку и своите корени. Народната поговорка вели "Реката ќе престани да течи, тогаш кога изворот ќе пресуши" .

- Активно и редовно присуствуваме на соопштувањето на успехот од дополнителната настава на македонски јазик, за првото полугодие и на крајот на учебната година, каде секоја година се организира во Марибор.

- Настап на Ѓурѓовденскиот пикник во Цеље

- Настап во Јесенице на покана на СКД " Вук Карахиќ"

- На Втори Илинден настапува нашта фолкора во Јесенице;

- По повод 8- Септемвриденот на самостојноста на Р. Македонија, во Марибор е главана прослава на сите МКД во Словенија, настапува нашата фолкорна секција.

- Бевме домаќини, а и гости на МКУД " Александар Тарунѓов" од Битола.

- Не застнуваат исто така и нашите активности во прославата на големите Православни празници како што се Божик и Велигден, секоја година на централната прослава на Велигден во Изола нашта фолкорна секција настапува со свој културен програм.

Крајското друштво, односно црковниот одбор, членовите се единствено друштво, односно црковен одбор што не прави разлика во прославата на верски и државни празници. Секогаш сме спремни и подготвени да славиме и празнуваме секој македонски и православен празник, ова е доказ дека црковниот одбор е неразделен од друштвото и затоа нашта соработка со црковниот одбор е на високо ниво.

ЗА ИМЕТО

За сите вас, кои како нас многу ве боли за името и кои ги пратевте многуте написи во врска со акцијата за враќање на правото

или т.н. уставното име на нашата држава Република Македонија во ООН, еве неколку "тајни" податоци кои доаѓаат од кругови блиски до поранешниот врв на државата. Дознаваме дека неколку патриоти со длабоко познавање на проблемот за името кон средината на минатиот октомври напишале неколку резолуции и официјални барања до ООН во името на Претседателот на државата и ги поднеле само да бидат потпишани и испратени, започнувајќи ја со тоа процедурата за испитување на легалноста на поставувањето на дополнителни услови, при приемот на РМ (или ПЈРМ) во ООН. Експертите, оние вистинските, тврдат дека бидејќи правото е на наша страна, нема начин ООН да не го прифати нашиот приговор без да си го изгуби угледот. Тоа го вклучува и излегувањето пред меѓународниот суд на правдата кој веќе се изјаснил дека дополнителни услови НЕ МОЖАТ да се поставуваат. Разните приказни дека ние веќе сме се сложиле со референцата само покажуваат непознавање на меѓународното право кое кажува дека ако, на пример, човек се сложи под присила да биде роб тоа сепак е незаконски. До потпишување на резолуциите и барањата сепак не дојде и покрај ветувањата дека тоа ќе се стори. Таква е нашата судбина. ќе мораме да чекаме на подобри денови во новиот милениум со новиот претседател.

slikite se od; <http://www.geocities.com/~makedonija>

Новата професорка по македонски јазик и книжевност на фиолошкиот факултет во Љубљана - доцент доктор Катарина Велјановска

Госпога доцент д-р Велјановска доаѓа од фиолошкиот факултет "Блаже Конески" во Скопје. Нова должност како професор работеше 13 години, како доцент и професор по предметот "Современ македонски јазик". Докторска дисертација ја одбрала на темата: фразолошките изрази во македонскиот јазик. На фиолошкиот факултет Блаже Конески предаваше на групата македонски јазик лексиката на македонскиот јазик на групата новинарство предмето Современ македонски јазик и беше професор на прородно математичкиот факултет во Скопје истотака по предмето Современ македонски јазик. Во својата професорска кариера држала предавања на меѓународниот семинар "за македонски јазик историја и култура" во Охрид на тема "Фразолошките изрази во македонскиот јазик со компонентата глава". Активно учествувала на научни собири организирани на фиолошкиот факултет во Скопје и во Институтот за македонски јазик "Крсте Петков Мисирков". Лекторската работа ја извршувала во учебната 1989/90 и 1990/91 г. на "Крловиот Универзитет во Прага - Чешка".

Во Љубљана доаѓа на фиолошкиот факултет во месец октомври 1999 г. како професор на групата странски јазици македонски српски и хрватски јазик. На

факултетот го предава предметот македонски јазик и книжевност. Според нејзините кажувања бројот на студентите е задоволителен, голем е интересот за изучување на македонскиот јазик покрај словенските студенти, појавуваат интерес и студенти од поранешните републики на поранешната СФРЈ.

Нејзината најголема желба е својот престој во Р. Словенија да го искористи за поголемо анимирање на студентите и потекнување на нивниот интерес што повеќе да ја запознат Македонија. Покажува интерес за повеќе организирани средби на научен план со нашите сонародници кои живеат во Р. Словенија. Да одржи предавања на теми поврзани со македонскиот јазик, книжевност и култура за поголемо афирмирање на македонскиот јазик и воопшто за македонската култура.

Почитувани наши сонародници, се надеваме дека во иднина ќе ни биде во голем прилог овој наш научен работник да ни помогни во голема мера што поблиску да ги научиме вредностите на убавиот македонски збор, култура и се што е Македонско. Се надевам дека почесто организирани предавања за македонски јазик, култура и книжевност ќе ни биде во полза за поголема афирмација на македонски јазик и култура не само во Словенија туку надвор од границите на Словенија. Што поблиску да ја познаеме диаспората и сите македонци кои престојуваат во туѓина. Апелирам до сите МКД во Р. Словенија да ја искористат оваа прилика и во иднина што е можно повеќе да организираат научни предавања за македонскиот јазик и култура, како тоа што го организира МКД "Свети Кирил и Методиј" од Крањ.

Зекирија Шаиноски

Д-р Драги Стефанија, Љубљана, Република Словенија

ДА НЕ СЕ ЗАБОРАВИ

ИНФОРМАТИВНИ, КНИЖЕВНИ И НАУЧНИ ЗАФАТИ НА МАКЕДОНЦИТЕ ВО СЛОВЕНИЈА, 1991-1999 ГОДИНА

1. Интересни и чудни се патиштата на Македонецот во светот, посебно последнава деценија од крајот на вториот милениум. За сите Македонци надвор од Македонија не важеше принципот дека тие се туѓинци. Оние што беа во републиките од некогашната Титова Југославија, во Словенија, Хрватска, Србија, Босна и Херцеговина, Црна Гора беа нашинци, односно беа домашни, а оние во другите европски земји, во Америка или Австралија, таму беа туѓинци - странци. Со создавањето на нови држави со истите имиња од гореспомнатите републики, "нашинците" станаа туѓинци, односно странци, ако не примеа државјанство во местото каде што живееје и работеа. Со тоа не се промени само нивниот статус, туку и политичките навики. Македонците стануваа словенечки, хрватски, српски и др. државјани, само со едно или две државјанства (ако беше можно). Врските се проретчија, информациите се осиромашаја и наеднаш се најдоа во странство. Војните во Хрватска, Босна и сега на Косово и Србија, уште повеќе ги размакедончија Македонците. Тогаш настана потреба нашинците да се собираат со нашинци во разни културни друштва, црковни заедници или општини. На тие собирања на верски или национални празници, разни прослави по разни поводи, протести заради менувања на името на Македонија, против војната во Хрватска и Босна се создадоа навики за дружење и на нив се обновуваа подзаборавените македонски национални и верски навики. Се организираа и литературни вечери од македонската уметничка и народна поезија, фолклорни приредби со македонски и домашни оркестри, каде што македонското оро и храна им ја враќаа вербата во македонството и подзагубениот идентитет. Тие здружувања ги водеа раководства на МКД (Македонски културни друштва), главно поосвестени Македонци, коишто имаат големи заслуги за одлагањето на неизбежната асимилација во другојазичната и поинакво културната словенечка средина. За да остане македонскиот спомен се организираа разни секции во клубовите: фолкорни, рецитаторски, хорски, веќе 4 години се одвива дополнителна настава по македонски јазик во 6 градови во Словенија (Љубљана, Крањ, Јесенице, Целје, Веленје и Марибор) што ја изведува македонски учител, а во Љубљана веќе втора година работи клуб на Македонците, кадешто секоја вечер се собираат Македонци, расправаат, читаат македонски весници и списанија, слушаат разни македонски предавања, одржуваат книжевни вечери, забави, роденедени, играат карти, фрлаат пикадо, свират професионалци или аматери на клупскиот електричен клавијер-синтесајзер и се договараат за разни гостувања на Македонците со други друштва во други градови или држави.

Ваквиот начин на дружење предизвика посебен интерес уа македонското минато, сегашност и иднина. И не е ништо чудно што набргу потоа погнаа да се јавуваат и првите писмени објави на македонски јазик во Словенија од областа на литературата, пред се поезија, науката и информирањето. Се

создаваше точно она, што порано во СФРЈ не можеше ниту да се замисли. Во слободната словенечка демократска држава можеше слободно да се печатат весници и книги на македонски јазик, за потребите на малечката македонска заедница во Словенија. Печатените можеме да ги поделеме на три групи: информативни, книжевни и стручно-научни.

2. Во првата група би ги ставиле информативните. До денес Македонците во Словенија издале три весници во разни градови. Во Љубљана, како орган на МКД "Македонија" од 1994 година излегоа 13 броја на Македонски весник, во Крањ од страна на МКД "Св. Кирил и Методиј" се издава Наше сонце веќе 5. пат, а во Јесенице тамошното МКД "Илинден" го издава својот весник "Детелеина".

Кои се проблемите што се присутни на страниците на овие македонски гласила, за кои знаат само Македонците од Словенија, а другите не чуле ништо. Веднаш да напомам дека не се расправа за проблемите во светот, се разбира, ако Македонија не е во центарот на светот. Во нив беа објавувани протестите на Македонците за непризнавањето на Македонија по познатите малоумни грчки ospорувања за името и знамето македонско. Весниците се печатени в печатница и се подготвувани на компјутер и често го надминуваат тиражот 500.

За да ја покажеме содржината на еден од весниците, ќе ги наведем насловите на весникот Македонски глас бр. 19 од ноември 1997 година на МКД "Македонија" до Љубљана. Издаен во формат А-4 на 20 страници ги носи следниве имиња и наслови: Емилија Вардијан пишува дека МКД "Македонија" доби нови простории, Зекирија [аиноски и \орѓи Златарев пишуваат за Училиштето, Славица Мирчевска Облак уредува Катче за историјата, Наум Таштаноски Сојузот одржа годишно собрание и Интервју со Ристо Тасев, Драги Стефанија Извештај на Македонската православна заедница...1992-1997, со додавање на многу други содржини> за прославата на 11 октомври, за новите работни простории на МКД, за хуманитарната акција на малиот единаесетгодишен Аљоша, којшто остана без семејство што загина во сообраќајна несреќа, за дополнителната настава по македонски во Целје, полемички текст, приказна за македонската етно-музика, песни од македонска поетеса, за изложбата на скулпторот Саве Стефаноски, за кофте и телбија како македонски јадења со рецепти од Димитар Гочев, за прославата на Илинден во Јесенице, за смртта на Владимир Велков од МКД од Јесенице и за бројни реклами на фирмите Алмако, Табакум, Авиоимпекс, Рулетурс, Искрица и други. Весникот го издаваат претседателот на македонската заедница во Словенија и претседателот на љубљанското МКД со неколку други соработници.

Во Крањ Наше Сонце го уредува Зоран Продански,

Билјана Миленкова, Илија Димитриевски и претседателот Атанас Продански. За споредба и показ го земам весникот бр. 4 од јануари 2000 година. На 24 страници, во многу добра техника, многу подобра од љубљанската, со совршено репродуцирани фотографии, но со послаб јазичен квалитет, се објавени вести од значење за Македонците од цела Словенија, посебно за активностите на крањското друштво. Така на пример сретнуваме податоци уа Деновите за "Свети Кирил и Методиј" и изложбата на Д-р Никола Гроздановски, лекар од Загреб, Етнофолк - фест во Крањ 1999, Забрзан шаховски турнир од отворен тип во Стражишче, Црвен афион поезија од Трајан Јовановски-Брдарски што ја објави крањското МКД, Велгденскиот пикник Изола 1999, Преддвор 99, за да бидат напоменати и многуте извештаи на МПЦ од Словенија, со уште половина страници од весникот посветени на црковни проблеми како што се постот, Изборот на нов поглавар на МПЦ, неговата беседа, Новогодишно послание на македонската црковна заедница во Словенија, за празнувањето на новогодишните празници кај Македонците со православна и исламска вера, годишните извештаи на Сојузот на МКД во Словенија, програмата за работа на МКД од Крањ и приказ на малиот Македонско-словенечки и Словенечко-македонски речник и многу други дробни прилози. Главен спонзор на весникот што овозвозможи висок технички квалитет е фабриката Сава од Крањ, па Искрател, Авиоимпекс, Македонија табак, Новатекс, Рулетурс, Винојуг од Крањ, Алмако, Агротајм од Љубљана, Агроплод и Алкалоид и мн. други.

"И Детелеина на МКД "Илинденден" од Јесенице се занимава со слични теми. Но најкарактеристично за овој весниј е тоа што темите се, главно, од локален карактер. Тоа е вистински весник за настаните поврзани со активностите на МКД од Јесенице. Досега се издаени 5 броеви на Детелеина. Последниот број, по поздравот на уредникот за 2000 година и повикот за нејзин пречек се редат: Интервју со г. Љубомир Велковски, претседател на МКД Детелеина - Јесенице, учеството на друштвото во прославите во Марибор при поделба на ученичките книшки, на Илинден 99, на квизот во Крањ на учениците од дополнителната настава по македонски јазик, па потоа за учество во други културни приредби во општината, со додаток на приказна од македонското верско минато, легенда за оризот кај нас со симпатична рецепта од македонската кујна за благо како десерт. Уредник на весникот е Слободан Дејанов, компјутерска обработка е на Ирена Јовева, а автори се уредникот, претседателот на МКД од Јесенице, Васка Христова, Зекирија [аиноски, а спонзори се македонски и словенечки фирми. Весникот е поскромен од претходните два, но со релативно добар македонски книжевен јазик.

3. За овие 9 години во Словенија има малку издадени книги на македонски или се на се - 5. Најголем број или, речиси сите, ги издаваат МКД, со финасиска, дистрибутивна и рецепциска помош. Првата книга поезија на македонски јазик во слободна Словенија, целосно инспирирана од слободата на Македонија во 1992 година ја издава музичарот Љубен Димкароски. Тоа е Македониум, скромна книшка од 14 патриотски песни. Потоа, во 1993 година МКД "Македонија" по повод 100 годишнината од раѓањето на Григор Прличев го издава двојазично преводот на Сердарот. Тоа е,

всушност, помошна верзија на дипломска работа, што ја изврши словенечката новинарка и пистаелка проф. Аленка Јуван од Камник. Во 1994 година Заедницата на македонските културни друштва го издава првпат на македонски јазик преводот (од германски) на Македонски студии од Ватрослав Облак, што го направи македонистката и германистка проф. Бранислава Драговиќ. ^етири години подоцна (1998) Филозофскиот факултет од Љубљана, Славистичкото одделение на истоимениот факултет и Сојузот на македонските културни друштва издаваат Мал македонско-словенечки речник и Мал словенечко-македонски речник составен од Драги Стефанија и Тоне Претнар. И кога се помисли дека издавачката активност спласнува, МКД од Крањ во 1999 година пријатно не зарадува со збирката песни Црвен афион од одамна пензионираниот подофицер Трајан Јовановски-Брдарски.

4. Во втората група спаѓаат изданијата од областа на литературата, како авторската, така и преводната. Првата книга (авторски текст) Македониум е поезија на музичар што се обидува да стане и станува поет, патриотски песник одушевен од првпат извојуваната слобода по толку долготрајно борби, порази, робувања и крвопролевања за Македонија. Тоа е поетска историја на Македонија напишана во судбоносно интересните времиња 1991 и 1992 година. Затоа во сите песни се спомнува името на родната Македонија, во некои само во насловот, а во други низ стиховите. Во песната Корење ќе запише:

Македонската историја
Се продава - се дели:

Кој колку може да грабне,
што поголеми рани да отвори,
поголеми парчиња да присвои,
македонски книги да запали,
народ низ цел свет
да расели.

Обилството на вакви песни ја чини оваа поезија патриотска "и пред нас дефилираат претците и светците, комитите и војводите, но само нашите - македонските".

Македониум има повеќекратно значење не само затоа што е прва македонска книга во слободна Словенија, туку затоа што во неа е се македонско. Прво, книгата ја спомнзорираат македонски фирми: "Табакум" - Тасеви, Стојановски (Бозахиски) и Опара од Ново Место, а додатокот на преводот го прави македонска снаа, словенечката поетеса и најпродуктивната македонска преведувачка Нада Царевска, рецензијата и придружниот збор се на Драги Стефанија, редакцијата и лектурата на Долја Спирова - Стефанија, компјутерската обработка е на математичарот инж. д-р Даме Стојановски. Оваа книшка има мултикултурна вредност заради присуството на цртежите од акад. скулптор и сликар Саве Стефаноски, чиешто библиографски податоци се наоѓаат на претпоследната страница од задната корица, како оние на поетот од втората страница на насловната корица.

Втората книга е превод на поемата на Григор Прличев од македонски на словенечки јазик. Тоа е прв превод на ова врвно книжевно дело на словенечки и тоа како помошен дел од една дипломска работа, при која студентот за да го разбере убаво

македонскиот текст се обиде да направи работна верзија, која овозможи да се рашири името на најголемиот и најтрагичен македонски поет на 19 век Григор Прличев. Долго време овој ракопис стоеше во библиотеката на Одделот за славистика и кога на 100 годишнината од смртта на поетот МКД во Словенија се спомнаа на поетот, се донесе решение, со финансиска помош на тогашната фирма во расцут "Алмако" да се подготви репрезентивно двојазично издание на "Сердаарот". И тоа беше направено според стилизацијата на Георги Сталев и препевот на проф. Аленка Јуван, сегашна забележана

новинарка со истенчено перо и поетеса. И во овој потфат пристапот е повеќекултурен. Освен спомнатите спонзорства и преводот, редактор е Драги Стефанија, лектор е Долја Спицова, компјутерската обработка е на инж. Петар Ташковски, скиците од македонската архитектура, главно охридската, се од инж. Сашо Димитровски, организатор е Наум Таштановски, а за издавачот е задолжен Трајче Андонов. Книгата има неверојатен тираж од 2100 парчиња. Освен за печатењето и мизерниот хонорар за преведувачот (доби само 500 г. марки) се беше работено бесплатно. Книгата содржи предговор од Д. Стефанија со контраверзен наслов (Не)оспорваниот Григор Прличев и поговор на А. Јуван означен како Голема епопеја за Македонците. Книгата и денес може да се најде во секој македонски дом во Словенија и не ретко на неа се приредуваат двојазични книжевни вечери.

Третата книшка од литературното подрачје е повторно авторска поезија на Трајан Јовановски - Брдарски под името Црвен афион. За разлика од сите досегашни кои беа објавени во Љубљана, Црвен афион е објавена од страна на МКД "Св. Кирил и Методиј" од Крањ со сесрдно залагање на тамошниот претседател Атанас Продански и финансиска поддршка на печатарот Жоже Авшар (ЈА графика) и сликарот Георги Божинов од Скопје. Книшката со 46 песни на 58 страници и придружен збор на Д. Стефанија Минливоста на времето и чекањето е објавена во 1999 година. Компјутерски материјалот го подготвува еден друг компјутерски мајстор инж. Валентина Филова. Неговите песни се поетски извик на осамен човек што бара сопатник низ долгото патување во животот.

5.

Во стручно-научните дела ставаме еден превод и еден нов речник во македонската лексикографија.

Научно дело претставуваат Македнски студии од Ватрослав Облак и нив ги финансира Заедницата на македонските културни друштва во Р. Словенија (за издавачот инж. Трајче Андонов) а се отпечатени во Универзитетската печатница во Љубљана за минимални средства. Преводот (200 страници) на оваа значајна македонска книшка од областа на нашата дијалектологија во Егејска Македонија што е објавена во Виена 1896 година, го направи проф. Бранислава Драговиќ, сегашен лектор по македонски јазик во Будимпешта за еден смешен хонорар. Македнски студии има 212 страници, со вовед на Д. Стефанија (3-19) и опис на говорите во егејските села Сухо, Ново Село, Грдабор, Бугариево, Ватилак и Вардаровци (денес напивно променети на грчки од "европеизираниите" Грци) и дебарските села Галичник, Обоки и Клене. Егејските говори помогнаа со факти да се докаже македонската теорија за потеклото на првиот општословенски црковно-книжевен јазик, за

којшто Словенецот Ватрослав Облак половина година во последната деценија од 19. век ги испитуваше говорите на луѓето во тие краишта и откако Турците го прогласија за австриски шпиун, одвај успеа да се спаси, бегајќи со првиот брод од Солун за Трст. Негова заслуга е доказот дека во овие говори и сочуван назален изговор со ОН и ЕН како денес во полскиот јазик, раширена употреба на групите [Т и @Д, изговорот на ЈАТ и цела синтетична падежна флексија. Со своите докази В. Облак за навек ја затре "панонската" и другите теории за потеклото на стрословенскиот и ја легитимира само македонската.

Инаку, книгава на крајот содржи додаток, а тоа се Писмата на Ватрослав Облак до Ватрослав Јагиќ од Македонија. В. Јагиќ е виенски професор, заштитник и голем учител на В. Облак, којшто му средил и стипендија за Македонија. Тие писма, иако не се целосно објавени, овде се објавени само дел од нив, претставуваат многу значаен материјал за македонското минато видено со очите на еден современик во тоа бурно време.

Овде сакам да напомам дека македонските дијалектолози ја занемаруваа првата научна македонска дијалектолошка студија од, за мене, непознати причини. Како да им беше криво што некој друг го докажува македонството место нас! За показ, би напомам, излегувањето на книгата Македнски студии во 1994 година иако ја бараа и купуваа скопски студенти, никој од македонските лингвисти не ја "забележа". А на студентите им се препорачуваше да ја бараат и да ја читаат Македонисцхе Студиен иако, речиси, ја нема никаде во Македонија. Кога некои македонски дијалектолози цитираа делови од Македнски студии се служеа со преводот на Бранка Драговиќ и ако ни е познато дека не знаат ни Гутен таг на германски, важно наведуваат страници од оригиналот, коишто никаде го нема, туку се тоа страниците од преводот! Кога со колешката Бранка се договаравме за издавање и баравме средства, одговорот беше секогаш негативен. А кога излезе книгата, некои (веќе покојни) академици и унив. професори велеа дека има многу грешки. Не тврдиме дека ги нема, но нека погледнат прво во своите книги, секако, ако ги имаат воопшто, и потоа нека ги бараат како лектори грешките во македонскиот превод! Овој ракопис од книгава е втор, бидејќи првиот превод е предаден кај еден наш лингвист и е "загубен". Проф. Бранка мораше вторпат да ја преведува и да ги става Макоотрпните дијакритички знаци. Можеби некогаш ќе излезе друг превод, дополнето и поправено издание, од некој што не знае ниту да чита германски. Ќе видиме. Додека нема друг, овој е единствениот учебник за егејските македонски говори во 19 век. Книгата е, речиси, веќе потрошена. 100 примероци веднаш по излегувањето откупи Научниот институт на Филозофскиот факултет во Љубљана и тие се веќе продадени.

Од стручното подрачје е секако за одбележување Мал македонско-словенечки речник и Мал словенечко-македонски речник составен од универзитетските професори Драги Стефанија и Тоне Претнар. Овој двојазичен мал речник, изработен според неумоливата логика на компјутерот носи основни податоци за брзо учење на јазик, во случајов македонскиот и словенечкиот. Работен е според лингвистичко-математичките закони на Циф, според кој првите 4000 зборови што ги знае еден човек претставуваат

97.5% од зборовите што се повторуваат. Значи, ако некој ги научи овие зборови и ја знае нивната граматичка апликација, не ќе може да разбере некој јазик само 2.5%. Големи работи ако малку не го подразбира туѓиот! Па којзнае дали и ние 100% го разбираме нашиот домороден јазик?! Речникот

за 1 месец доживеа 2. издание, од којшто има само малку во продажба. Овој е еден од првите речници издаден во некогашните држави на СФРЈ надвор од Македонија, каква што е независна Словенија и е доказ за живавоста на македонскиот јазик во новите времиња.

АЛБАНСКО - БУГАРСКИ ДОГОВОРИ

Велат дека непријателот на мојот непријател ми е пријател, па така изгледа дека следејќи ја оваа максима се обновува стариот антимакедонски сојуз на Албанците и Бугарите. Се разбира тука ќе изигруваме адвокат на ѓаволот и ќе решиме, за момент, да не веруваме на изјавите на бугарските врвни политичари, дека Македонци не постојат, ниту кога било постоеле, што е и официјална државна политика на Република Бугарија и дека освојувањето на Македонија & била цел во последните 150 г. И да им веруваме на нашите политичари дека Бугарија ни е најдобриот пријател, иако не н# признава како народ, а богами не ни го признава ни нашиот македонски јазик. На крајот да веруваме и на албанските политичари дека "Голема Албанија"

била српска измислица. Јасно е дека и на едните и на другите (или барем на дел од нив) сме им трн во окото т.е. пречка во остварувањето на плановите за "Големи" Албаниа и Бугарија. Секако дека една јака Македонија не им оди во прилог на такви идеи. Напротив. Само една слаба држава ќе биде лесен плен за вакви амбиции, а нашата на с# личи освен на јака држава. Ако земеме предвид дека си имаме политичари во нашите структури на власта, од албанска и бугарска националност, кои барем теоретски би биле за ослабнување на Македонија и нејзина поделба, тогаш навистина имаме причини за секирации.

povzemanо od MAKEDONSKO SONCE

МОЌТА НА АЛБАНСКОТО ЛОБИ

Неколкупати сме пишувале како албанското лоби успешно го манипулираше Западот за своите цели. Тоа уште еднаш го потврди наодот на КАТО институтот кој оцени дека САД биле пион на ОВК. Една од главните причини за ова е незнаењето и арогантноста на оние кои ги донесуваа решенијата како да се делува во Косово и воопшто на Балканот. Резултатот на сето тоа е дека Западот, денес во Косово е заложник на ОВК. Сево ова не би било многу интересно за нас Македонците, ако не постоеше можноста дека ние сме следните и дека многу лесно може да ни се случи Западот да ја поддржи сецесијата на Западна Македонија. Придонес за тоа ќе биде нашата веќе докажана неспособност за претставување на нашите интереси во светот, како и докажаната неспособност да се справуваме со бескрајните барања на албанските партии, а богами и можното

соучесништво на луѓето на власт. Знаците за такви тешки сомненија се с# попристуни. Тврдењата дека ОВК не е присутна во Македонија, неодамнешниот скандал наречен Хасани, градењето споменици на членови на ОВК и балисти и многу други нешта укажуваат дека полека ја губиме сувереноста во тој дел на нашата држава и тоа ни се случува пред нашите очи и се чини дека не можеме да сториме ама баш ништо за да го запреме процесот. Моќта на албанското лоби изгледа неограничена и тоа мора да е така со нечија соработка од наша страна. Со оглед дека тие успеваат да го манипулираат целиот Запад за нив ние сме ситна риба. Затоа, итно ни се потребни големи риби, кои ќе ја владеат оваа земја, инаку тешко нас.

povzemanо od MAKEDONSKO SONCE

ДВАЈЦА ДРУГАРИ

О деле в шума двајца другари и наеднаш пред нив изрипала мечка. Едниот избегал, се изјазил на едно дрво и се сокрил, а другиот останал на патот. Ништо не му останало туку се ничкосал и се сторил како мртов. Дошла мечката, почнала да го душка, си рекла дека е мртов и самата заминала. Тогаш слегол другиот од дрвото и почнал да се смее: "Што ти шепотеше мечката на уво?" "Ми рече да не се дружам со луѓе што ги оставаат своите другари во невола."

Народна пословица: ДОБРИОТ ДРУГАР ВО НЕВОЛА СЕ ПОЗНАВА.

ВОЛКОТ И СТРАЧКАТА

Еднаш волкот и рекол на страчката: "Ајде да бегаме. Не може веќе да се живее во оваа гора!"

"Што не ти се допаѓа во горава?" го прашала страчката. "Гледај колку е убава! Полна е со храна." "Така е," рекол волкот, "но сите се кренале против мене. Каде и да стане нешто лошо, јас сум виновникот. А од кучинјата и луѓето немам мир."

"А каде ќе одиш?" прашала страчката. "Ќе отидам во друга гора," одговорил волкот, "каде што никој не ме познава. Таму сигурно луѓето се добри, а кучинјата кротки."

"Штом ќе одиш во друга гора, куме, ќе си ги оставиш ли овде навиките и забите?"

"Ех, ама си глупава, страчко! Каде се чуло и видело да се остават навиките и забите?"

Тогаш страчката одговорила: "Штом е така, каде и да отидеш нема да си поминеш добро. Навиката ти е лоша, а забите ти се остри и затоа сите викаат против тебе."

Народна пословица: ВОЛКОТ СИ ГО МЕНУВА ВЛАКНОТО НО НЕ И НАВИКИТЕ.

ТРИ ЛЕБА

Некој човек секој ден купувал леб од продавницата. Еднаш продавачот го прашал: "Кажи ми зошто секој ден купуваш токму по три леба? Зарем толку многу ве има?"

"И не има, и не нема..." му одговорил човекот.

"Еве како е тоа: секој ден едниот леб е за нас, другиот го давам на заем, а третиот го враќам за она што сум должен."

"Не разбираам," сврте со главата продавачот. "Даваш на заем, а го враќаш тоа што си должен?"

"Да, токму така!" му одговорил човекот. "Едниот леб го јадеме јас и женами, другиот го јадат нашите деца. Тоа го давам на заем, а третиот го давам на старите родители. Со тоа го враќам она што сум им должен."

Органи на МКД "Свети Кирил и Методиј" од Крањ во идните 2 години

Управен одбор;
Атанас Продански - Претседател
Борче Стојанов - Тајник
Илија Димитриевски - Координатор
Душко Симоновски
Добре Арсовски
Миле Атанасов
Методи Јосифоски - Благајник

Надзорни орган;
Стојче Стојанов
Миладин Младенов
Перо Ристовски

Частни суд:
Бечарски Гроздан
Ефремов Боро
Стојан Бошевски
Стојан Карафатски
Раде Стоилов
Здравко Аксентиев

Новинарска секција;
Илија Димитриевски
Билјана Петрова
Билјана Миленкова
Борче Стојанов
Атанас Продански
Миладин Младенов
Зоран Продански

Музичка секција;
Билјана Петрова
Билјана Миленкова
Маја Димитрова
Маја Атанасова
Сузана Ристовска
Трајче миленков
Благица Крстева

Драмско - рецитаторска секција;
Билјана Петрова
Билјана Миленкова
Борче Стојанов
Ивица Боболински
Даниел Ефремов
Маја Атанасова
Зорица Ристовска

Фолклорна секција;
Душко Симоновски
Перо Ристовски
Милевка Атанасова
Јагода Боболинска
Стојче Стојанов
Миле Атанасов
Атанас Продански
Зашев Ефтим

Спортска секција;
Добре Арсовски
Зашев Венцо
Игор Велов
Ефтим Зашев
Стојче Стојанов

Шах; Станко Атанасов

Младинска секција;
Зоран Продански
Игор Велов
Билјана Петрова
Билјана Миленкова
Дејан Димитриев

Работно председателство;
Илија Димитриевски
Борче Стојанов
Билјана Миленкова
Стојче Стојанов

Оверователи;
Илија Димитриевски и Атанас Продански

СПОНЗОРИ:

САВА д.д. КРАЊ
ИСКРАТЕЛ д.о.о. КРАЊ
АВИОИМПЕКС ЉУБЉАНА
МАКЕДОНИЈА ТАБАК д.о.о.
ЉУБЉАНА
НОВАТЕКС д.о.о. ЉУБЉАНА
РОЛЕТУРС СКОПЈЕ

ЗЕБРА д.о.о. КРАЊ
ВИНОЈУГ д.о.о. ШЕНЧУР
САВА ТАЈЕРС д.о.о. КРАЊ
АЛМАКО д.о.о. ЉУБЉАНА
АГРОТИМЕ д.о.о. ЉУБЉАНА
АГРОПЛОД д.о.о. ЉУБЉАНА
АЛКАЛОИД д.о.о. ЉУБЉАНА